

EMOTIONAL SUPPORT IN THE COUPLE RELATIONSHIP - FACTOR THAT INFLUENCES THE NARRATIVE SCRIPT FOR DESISTANCE FROM CRIME

Constantin Todiriță
PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: The rehabilitation in the community of persons who committed crimes represents the specific field of activity of the probation services. Rehabilitation potential of the community sentences was recently recognised by the Romanian legislative, who considered the European regulation in the field and extended considerably the area of action and intervention of the probation counsellors. The most recent representative type in offenders management is desistance paradigm, which involves opening from the part of probation counsellors and an open minded attitude towards changing. This article brings attention to the way in which is reflected in the tales of individual life emotional support received in couple relationship of six men situated in a period of their life free of crime. Specifically, the interest is focused on the inner narratives of the six men and the partners of five of them, as well as the manner in which the six men's viewing generates effects on their social identity and motivates them to decline or cessation of criminal behaviour.

Keywords: desistance paradigm, narrative paradigm, couple relationship, emotional support.

Introducere

Ansamblul proceselor de abandonare a comportamentului infracțional se regăsește în literatura criminologică anglo-saxonă sub forma termenului „desistance” sau a expresiei „desistance from crime”. Din perspectiva accepțiunii criminologice a termenului „desistance”, care presupune mișcarea unei persoane care a comis infracțiuni în trecut spre încetarea completă a activității infracționale, o preluare mai plină de acuratețe în limba română pentru termenul „desistance” ar putea fi cea de renunțare la cariera infracțională sau de abandonare a vieții infracționale. În acest sens arătăm că în Glosarul termenilor utilizați care apar în Anexa II la *Recomandarea CM/Rec(2010)1 privind regulile europene în domeniul probațiunii*, termenul „desistance” este tradus în versiunea oficială în limba română a *Recomandării* prin „renunțare”. Prin „renunțare” se înțelege „procesul prin care, cu sau fără intervenția agențiilor de justiție penală, delicvenții renunță la activitățile lor infracționale și își duc viața fără a recurge la infracțiuni, prin dezvoltarea capitalului lor uman (cum ar fi abilitățile și cunoștințele individuale) și a capitalului social (cum ar fi ocuparea forței de muncă, familia, relațiile și raporturile sociale și implicarea în societatea civilă)”.

Pe baza rezultatelor cercetării proceselor de renunțare la viața infracțională, McNeill (2006: 46) aduce în atenție și propune *paradigma desistării* spunând că „serviciile de management a infractorilor trebuie să se gândească la ele însele mai puțin ca furnizori de tratament de corecție (care aparține expertului) și mai mult ca susținători ai proceselor de desistare (care aparțin desister)”. Materialul lui McNeill este o pledoarie pentru dezvoltarea paradigmei desistării în managementul infractorilor, iar promovarea desistării (*op. cit.*, 50) „înseamnă, de asemenea, eforturi de dezvoltare în continuare a punctelor forte atât la un nivel individual, cât și la nivelul rețelei sociale a infractorului pentru a construi și susține impulsul pentru schimbare”.

Cel mai recent model de practică în activitatea de probațiune, paradigma desistării, a adus schimbări în paradigma cunoașterii furnizând elemente valoroase pentru ghidarea

practicii și, asemănător modelelor de practică anterioare, promovează noi modalități de acțiune și reprezintă o evoluție în gândire în ceea ce privește actorii sociali implicați și diversele roluri pe care le pot juca acești actori sociali – delincvenți, reprezentanți ai statului și alți agenți ai schimbării din afara agențiilor de justiție penală.

Apariția acestui cadru de cunoaștere și acțiune în activitatea serviciilor de management a infractorilor se reflectă în demersul de găsire a unor răspunsuri la întrebarea „Cum și de ce oamenii încetează să mai comită infracțiuni?”, interesul criminologilor focalizându-se pe identificarea factorilor care favorizează abandonarea vieții infracționale. De dată recentă, în anul 2015, Presser și Sandberg au pus bazele fundației metodologice pentru o nouă ramură a criminologiei, criminologia narativă. În câmpul de interes al criminologiei narative, identificarea rolului pe care îl joacă narațiunile în comiterea, susținerea și realizarea abținerii de la comiterea de infracțiuni prin focalizarea asupra experiențelor de viață ale infractorilor și a rolului narațiunilor infractorilor în susținerea și realizarea renunțării la viața infracțională.

Cercetarea narativă își găsește un suport solid în *paradigma narativă* sau paradigma raționalității narative avansată de filosoful american Walter Fisher în lucrarea sa „Narațiunea ca o paradigmă a comunicării umane: Cazul argumentul moralei publice”. Fisher (1999: 266) propune paradigma narativă ca alternativă la modelul lumii raționale, paradigma tradițională bazată pe abordarea științifică sau filosofică a cunoașterii, care presupune că oamenii sunt logici și iau decizii pe baza dovezilor și a liniilor de argumentare. Fisher (*idem*) clarifică sensul în care folosește termenul „paradigmă” arătând că se referă la paradigmă ca fiind „o reprezentare proiectată pentru a formaliza structura unei componente de experiență și pentru a direcționa înțelegerea și cercetarea spre natura și funcțiile acestei experiențe - în acest caz, experiența comunicării umane”.

Fisher (*ibidem*: 272) precizează că fundamentul paradigmei narative este ontologia, iar elementele componente sunt simboluri, semne de consubstanțiere și, din motive întemeiate, expresiile de comunicare a realității sociale. Fisher prezintă un set de cinci presupoziii care structurează paradigma narativă, astfel: (1) oamenii sunt în esență povestitori; (2) luarea deciziilor umane și comunicarea se bazează pe „motive întemeiate”, care variază într-o formă de comunicare între situații, genuri și media; (3) „motivele întemeiate” sunt determinate de conținutul istoriei, biografiei, culturii și caracterului; (4) raționalitatea este determinată de natura persoanelor ca ființe narative, de conștientizarea inerentă a *probabilității narative*, a ceea ce constituie o poveste coerentă, și obiceiul lor constant de testare a *fidelității narative*, dacă poveștile pe care le experimentează includ adevărul poveștilor pe care le cunosc să fie adevărate în viața lor; (5) lumea este un set de povestiri dintre care trebuie să alegem pentru a trăi o viață bună, într-un proces de re-creare continuă.

În terminologia perspectivei narative Fisher (*ibidem*: 270-271) consideră că narațiunea este o formă de „activitate-interacțiune de tip uman, o artă, un gen sau un mod de exprimare”. Ea poate lua forma istoriei, biografiei sau autobiografiei, dar poate fi exprimată și în forme literare precum teatrul, poezia, romanul și, indiferent de forma pe care o poate lua, spune povești „despre noi înșine și unii despre alții spun pentru a stabili o semnificație a vieții lumii”, o cale de a relata un «adevăr» despre condiția umană. Poveștile au rolul de „a face ordine în experiența umană și a convinge pe alții să locuiască în ele pentru a stabili modalități de a trăi în comun”.

Studii anterioare privind legătura dintre desistare și relația de cuplu

Studiul de față se concentrează pe cunoașterea narațiunilor de transformare în identitatea infractorilor prin care aceștia înlocuiesc sinele vechi, infracțional, cu un sine nou, non-infracțional, cunoașterea aprofundată a narațiunilor desistării în relația de cuplu reprezentând domeniul specific de interes. Primele studii americane s-au concentrat în special

pe legătura dintre căsătorie și abandonarea vieții infracționale și s-au făcut relativ puține cercetări cu privire la alte forme de relaționare.

Studiul realizat de Horney, Osgood și Marshall (1995: 667) a descoperit o corelație inversă între parteneriatul pe termen scurt (fără căsătorie) și abandonul conduitei infracționale la nivelul unui eșantion de foști deținuți format din 658 de infractori de sex masculin din Nebraska. Astfel, bărbații care trăiesc cu o soție se asociază cu niveluri mai mici ale infracționalității, iar cei care trăiesc cu o prietenă se asociază cu niveluri mai ridicate de infracționalitate. Trăind cu o prietenă a ridicat semnificativ cotele comiterii de infracțiuni la peste 64 la sută pentru comiterea a unui delict și a unei infracțiuni privind drogurile.

Studiul lui Laub, Nagin și Sampson (1998: 233) subliniază faptul că efectul preventiv al mariajului provine de la calitatea legăturii maritale, „good-marriage” – căsătorii caracterizate de un nivel ridicat de atașament, nu din existența mariajului în sine și a concluzionat că stabilirea de legături intime puternice și de susținere pare să ajute la abandonul conduitei infracționale, dar numai în cazul în care soțul/soția nu sunt și ei implicați în comiterea de infracțiuni sau consumul de droguri.

O cercetare care a urmărit să evalueze dacă desistarea ca efect al evenimentelor de viață, cum ar fi căsătoria, variază în funcție de gen și/sau un context socio-istoric în alte țări decât SUA este studiul cantitativ realizat în Olanda de Bersani, Laub și Nieuwbeerta (2009). Ei și-au propus să afle răspunsul la două întrebări de cercetare dacă efectul căsătoriei asupra comiterii de infracțiuni este diferit pentru bărbați și femei și dacă efectul căsătoriei asupra comiterii de infracțiuni diferă în contexte socio-istorice, analizând un eșantion reprezentativ format din toate persoanele condamnate în anul 1977 în Olanda. Studiul olandez a confirmat faptul că a fi căsătorit reduce comiterea de infracțiuni, iar efectul căsătoriei se menține în condițiile schimbărilor semnificative ale contextului socio-istoric, beneficiile căsătoriei fiind cele cele mai puternice pentru cei mai tineri, în grupul mai contemporan din eșantionul cercetării.

Cercetătorii norvegieni Lyngstad și Skardhamar au studiat dacă mecanismele care duc la scăderea ratei infracționalității ar putea produce efecte în perioada de angajament înainte de tranziția la căsătorie. În studiul lor au selectat bărbații care s-au căsătorit pentru prima dată între 1997 și 2001, cu vârsta cuprinsă de la 20 de ani până la vârsta de 50 de ani în anul căsătoriei și care au rezidența în Norvegia, pe parcursul întregii perioade 1992-2006, fiecare participant la studiu fiind urmărit timp de cinci ani, *atât înainte, cât și după* (subl. a.) anul căsătoriei, însumând unsprezece ani de analiză pentru fiecare persoană, Lyngstad și Skardhamar (2013: 3). Rezultatele studiului lor arată că există o puternică scădere a ratei infracționalității către anul căsătoriei, în timp ce după căsătorie rata criminalității arată o creștere mică pentru toate tipurile de infracțiuni, cu precizarea că rata infracționalității post-căsătorie este mai pronunțată în cazul infracțiunilor grave, dar în ambele situații creșterea în anii de după căsătorie situează rata infracțională la un nivel inferior celui de la începutul ferestrei de observare.

Studiul american realizat de Wyse, Harding și Morenoff, cercetători la Institutul pentru Cercetări Sociale al Universității din Michigan, publicat în anul 2014, se bazează pe 138 de interviuri longitudinale în profunzime cu cincisprezece deținuți de sex masculin și șapte deținuți de sex feminin în Michigan, aflați în timpul lunilor finale de închisoare și în primii doi ani după eliberare. Cercetătorii au fost interesați să examineze rolul pe care îl joacă relațiile nemaritale în susținerea proceselor de renunțare la viața infracțională pornind de la constatarea că studiile anterioare s-au concentrat în mare măsură asupra rolului pozitiv al căsătoriei pentru bărbați în abținerea de la infracțiuni.

În studiul lor, Wyse, Harding și Morenoff sunt interesați de importanța unor relații mai trecătoare și fluide cum sunt relațiile romantice și legătura acestora cu procesele de abținere. Ei prezintă o tipologie pe bază empirică ce detaliază șase procese prin care relațiile

romantice pot fi sprijini eforturile de încetare a activității infracționale, pe care le grupează în trei categorii: resurse materiale, legături sociale și interacțiuni și categoria dinamicilor emoționale.

Studiul realizat de Wyse, Harding și Morenoff a condus la două observații importante:

- există diferențe de gen în sprijinirea renunțării la infracțiuni în cadrul parteneriatelor romantice, bărbații au relatat mai mult confruntarea cu rolul tensiunii ca urmare a incapacității lor de a contribui financiar la parteneriatul lor, în timp ce femeile au fost mai puțin supuse monitorizării și supravegherii din partea partenerilor lor, aceasta pentru că deseori partenerii lor au fost implicați penal sau în abuzul de substanțe,
- relațiile nemaritale, chiar agitate și de scurtă durată, pot fi esențiale pentru cei care ies din penitenciar și au puține resurse sociale sau materiale, în eforturile lor de a-și continua viața departe de infracțiune.

Metodologie

În această cercetare am utilizat metoda studiului de caz pentru realizarea căruia am folosit ca surse de dovezi analiza documentelor, interviurile în profunzime cu membrii cuplului, observația participativă și interviurile individuale cu consilierii de probațiune manager de caz pentru a culege informațiile relevante privind unitatea de analiză selectată, care în cazul nostru o constituie cuplurile.

Participanții la studiu

Au fost analizate și interpretate informațiile obținute despre un număr de șase cupluri, cu precizarea că nu a fost posibil să fie interviuată partenera de viață a unui respondent. Grupul cercetării este format din două subgrupuri, cel al persoanelor supravegheate (șase bărbați care trăiesc în mediul urban, aflați în evidența Serviciului de Probațiune Brașov) și cel al partenerelor de cuplu a celor din primul subgrup (cinci femei). Participanții din primul subgrup au fost selectați prin metoda eșantionării intenționale, constituirea celui de al doilea subgrup realizându-se pe baza componenței primului subgrup.

Rezultate obținute

Acest studiu calitativ la scară mică a urmărit obținerea de informații utile pentru înțelegerea schimbărilor în comiterea de infracțiuni ale celor șase bărbați participanți la studiu, precum și în ceea ce privește contribuția partenerei la susținerea proceselor de schimbare în comiterea de infracțiuni, având în atenție trei dimensiuni ale relației de cuplu: sprijinul material, controlul în relația de cuplu și sprijinul emoțional, această din urmă dimensiune fiind cea pentru care sunt prezentate rezultatele în articolul de față.

Relație de cuplu Lori-Leo are o durată de trei ani. Legătura emoțională dintre Leo și Lori este reflectată în mod diferit de către cei doi parteneri. Lori spune că fetița ei și soțul sunt o bucurie pentru ea. Lori descrie relația maritală în termeni de dragoste și respect, care însă mai „are și lipsuri”. Ea manifestă așteptarea de avea o legătură emoțională mai strânsă și crede că într-o relație este foarte importantă comunicarea:

„consider că nu există cuplu pe pământ care să nu se certe sau care să nu aibă anumite probleme, toata lumea ... ba ne certăm de la bani, ba de la copii, ba de la anumite situații ... dar eu consider, asta i-am spus și lui de foarte multe ori, trebuie să încercăm să comunicăm foarte mult, comunicarea ajută foarte mult într-o relație. Eu îți spun nu-mi place aia, tu îmi spui nu-mi place aia și reușim; în principiu se spune că în momentul când ajungi la o viață de cuplu trebuie să-l iei pe respectivul și respectivul pe respectiva cu toate părțile, și pozitive și negative, deci dacă eu învăț să te cunosc pe tine că îți place culoarea albastră și că nu-ți place zahărul în cafea atunci eu pe tine te iau așa și-ți respect dorințele, deci nu trebuie să ajungem să

certăm de la anumite inconveniente care apar pe parcurs, domnule dacă nu-ți place aia las-o așa, nu-mi place, nu-mi place, ce mai contează”.

Cu toate că Leo vede relația de cuplu ca fiind importantă în viața lui el apreciază că relația lor *„trebuie să meargă, trebuie să o mai împingi, asta un pic mai greu, că ea e mai încăpățânată, eu sunt încăpățânat, fiecare le știe pe ale lui”.*

Mai mult, Leo pune sub semnul întrebării sprijinul emoțional oferit de viața în cuplu: *„Ce să zic? A fost alături de mine, așa simt eu asta, adică nu pot să-mi pun semne de întrebare că n-a fost ceva cum trebuie ... Deocamdată o simt alături de mine, acuma, cum i-am zis și ei în caz de mi s-ar întâmpla ceva Doamne ferește n-aș băga mâna în foc că mi-ar fi alături mai departe, înțelegeți, zic până acuma, că aia i-am zis și eu, zic că îmi mai reproșează și ea că ne certăm: «Păi da, că eu ți-am fost alături». Păi zic mi-ai fost alături că a fost bine, dar dacă nu ai una-alta sau Doamne ferește pățești*

ceva atunci poate mai ești alături ... n-aș putea fi sigur ... mi-a fost bine ... Pe mine relația de cuplu cred că m-a schimbat foarte puțin, dar nici ... poate și că m-am apucat de jocuri și poate mă enervam când mă certăm poate cu ea și de aia vedeam negru, mă duceam acolo, băgam bani și mă lua toți dracii și atunci s-a întâmplat și ce s-a întâmplat, poate tot din cauza aia că mă cam facea ea ...”.

Dinamica legăturilor între Leo și Lori arată că cei doi soți iau așteptări diferite de a primi sprijinul emoțional al celuilalt, din această perspectivă Leo exprimând o satisfacție mai scăzută față de relația de cuplu.

Relația de cuplu Laura-Mirel are o durată de un an de zile, fiind cea mai scurtă relație dintre cele șase analizate în acest studiu. Mirel a ajuns într-un moment al existenței sale în care a făcut o schimbare cognitivă odată cu ultima liberare din penitenciar cu referire la calitatea scăzută a vieții trăite dincolo de gratii, prin aceasta înțelegând că nu mai merită să comită infracțiuni.

Sprijinul emoțional reciproc este o trăsătură esențială a acestui cuplu, Laura are așteptarea de a avea *„o zonă de confort la noi în casă, să ne simțim bine unii cu ceilalți și să ne acceptăm cu bune și cu rele”.* Încă de la prima întâlnire față în față Mirel i-a împărtășit Laurei faptul că are un proces penal în derulare, iar sinceritatea a fost o valoare apreciată de Laura, alături de alte calități ale lui Mirel pe care le menționează, precum hărnicia, deschiderea pentru a discuta și acceptarea schimbării, folosirea comunicării ca modalitate de a evita suspiciunile în cuplu. Laura se simte împlinită în această relație *„două zile dacă le trăiești, merită să le trăiești frumos”* și crede că *„poți primi foarte mult, dacă știi și tu să oferi”.* Laura crede că *„eu cu copii i-am oferit zona de confort pe care ar fi căutat-o ... și de stabilitate ca să zic așa”* și mai arată că respectul copiilor și afectivitatea lor îl feresc de singurătate și îl fac pe Mirel să simtă împlinit *„noi ne avem unul pe celălalt, noi ne avem unii pe alții”.*

Relația de cuplu Carmen-Vali are o durată de aproximativ cincisprezece ani de zile, care a început la câțiva ani după experiența de detenție a lui Vali. Carmen a fost partenera de care avea nevoie Vali pentru a merge mai departe în viață și a se menține departe de comiterea de infracțiuni. Relația lor a fost un vehicul prin care Vali a realizat și a susținut identități alternative, precum cea de partener, de bărbat aducător de venituri, care au blocat consolidarea identității infracționale. Vali utilizează de mai multe ori termenul „soție” raportându-se la Carmen și crede despre partenera lui că este deșteptă, frumoasă și înțelegătoare. El crede că într-o relație cel mai mult contează să fie apropiați și să se înțeleagă bine:

„Vă dați seama că ea e cu mine, avem casa împreună, avem ălea ... și nu putem da cu piciorul la cînșpe ani, am stat o viață aproape unul lângă altul și ea mă înțelege pe mine, eu o înțeleg pe ea, mă cunoaște, ne cunoaștem unul pe altul”.

La rândul ei Carmen descrie aceeași atmosferă pozitivă a vieții de familie și relatează că au trăit multe momente de fericire împreună:

„Când ne-am luat casa că ne-am chinuit mult, după vreo șase ani împreună, la ziua mea onomastică, câțiva ani la rând când mă trezeam dimineața găseam câte o floare pe pernă ... am avut multe surprize de ziua mea, e un om foarte bun, bun la suflet”.

Relație de cuplu Teo-Alex însumează unsprezece ani, fiind prima relație de cuplu din viața lui Alex. În acest cuplu partenera acționează în mod constant pentru blocarea oportunităților penale din viața partenerului, la nivelul tuturor celor trei dimensiuni urmărite în analiza cuplurilor, prin sprijin material, supraveghere și susținere emoțională, iar partenerul și-a modificat comportamentul pentru a se alinia așteptărilor partenerei.

Teo a fost preocupată de bunăstarea emoțională a prietenului său, i-a organizat aniversări ale zilei de naștere, la care a invitat prieteni convenționali care să-l facă să se simtă bine, i-a făcut cadouri care să-i aducă bucurie, au plecat împreună în concedii de odihnă pentru a evita ca Alex să se simtă izolat și diferit de alți oameni și pentru că anterior relației Alex a fost privat de aceste experiențe plăcute ale vieții.

Alex descrie relația de cuplu ca fiind „foarte bună” și își exprimă satisfacția față de relația de cuplu:

I: În viața dvs. din prezent există ceva care vă aduce multă bucurie, multă mulțumire?

R: Că sunt alături de prietene mea și atât.

I: Dacă ați face din nou ceva greșit și ați ajunge din nou la închisoare ce ați putea pierde?

R: Serviciul și prietena mea.

Alex face dese referiri în timpul interviului la sprijinul emoțional oferit de prietena sa, frecvența trimiterilor fiind un indicator mai bun decât bogăția exprimării trăirilor sale. El exprimă în cuvinte cu dificultate trăirile în relația de cuplu, îi este dificil să exprime percepția asupra relației: *„sprijin [face o pauză lungă] ... iubire [face o pauză lungă] ... fericire ...”.*

Relație de cuplu Iulia-Adiță acoperă douăzeci de ani din viața celor doi parteneri, fiind cea mai lungă relație dintre cele șase analizate în acest studiu. Relația a debutat la o vârstă tânără a celor doi, cu o perioadă relativ scurtă de uniune consensuală, timp în care s-a născut copilul cuplului (moment în care Adiță se afla în detenție), ulterior cei doi părinți s-au căsătorit.

Adiță percepe relația de cuplu în termeni de parteneriat și suport reciproc, el a găsit în soția sa un partener de nădejde care l-a motivat să înainteze în viață, ținându-se departe de infracțiuni:

„A ținut la mine, m-a ajutat, a fost cu mine și la bine și la greu, deci nu m-a abandonat niciodată și pentru asta o respect foarte mult în sensul ... cum să zic ... adică nu am uitat nici eu de unde am plecat amândoi și chinuiala, și ... poate și asta ne-a ținut împreună ... și între noi au fost și bune, și rele, și certuri ...”.

Totodată, rolul de soț îi permite lui Adiță să dezvolte o relație personală care îl motivează să fie un bărbat bun, protectiv și iubitor:

„Păi mă simt ca orice om, o protejez, normal protecție, mă bucur când îi cumpăr o rochie sau un un cadou, hai să-ți iau ceva .. adică mă simt eu, imi place să o văd fericită, încerc să o fac cât mai ... adică să se simtă o femeie la casa ei, o femeie, adică să se simtă mândră că într-adevăr «Am un soț care mă respectă», adică se simte iubită.”

Relație de cuplu Mara-Marian are o durată de cinci ani, această relație având numeroase similarități cu cea anterior prezentată la nivel de formă, dar și în ceea ce privește esența sa. Relația a început la o vârstă tânără a celor doi, cu o perioadă de uniune consensuală, timp în care s-a născut copilul cuplului, apoi cei doi părinți s-au căsătorit. Mai mult decât faptul că Marian și Mara se află într-o relație maritală, ceea ce este determinant

pentru cei doi este faptul că ei simt puternic legați emoțional unul de celălalt. Mara descrie relația în termeni pozitivi: „înțelegere, respect, armonie încercăm să fie cât se poate, încă suntem tineri și suntem la început”, iar referitor la apariția comportamentului infracțional al partenerului a înțeles să-i fie alături: „nu știi să explic ce am simțit, dar am fost alături de el [...] adică măcar cu un sfat, am încercat să fim noi mai apropiați, să uite de ce se întâmplă”.

De asemenea, Mara percepe relația de cuplu în termeni de evoluție și dezvoltare personală:

„De când sunt cu el sunt altfel, gândesc altfel, mă comport altfel, m-a ajutat să mă maturizez într-un fel, față de cum eram înainte, prin el mi-am găsit de lucru prima oară [...] deci m-a ajutat, nu cunoșteam nici Brașovul, cu el l-am descoperit”.

Ea își aduce aminte cu ușurință momente de bucurie ale relației de cuplu:

„Când suntem noi cu copilul [...] am mers la mare pe neașteptate, n-am fost niciodată la mare, a fost prima oară, știa că nu am fost niciodată”

și îl descrie pe Marian ca fiind un bărbat „înțelegător, cald, iubitor și respectuos [...] un bun părinte, cu toate că eu sunt acasă, deci poate să zică dormi și tu o oră că stau eu[cu copilul]”.

Totodată, Mara crede că relația lor a evoluat „de când ne-am cunoscut, ne-am și mutat împreună, am făcut și cununia civilă, am făcut și un copil, deja am avansat, ne-am implicat și emoțional, și tot ...”.

În oglindă, Marian vede la rândul său o sursă de sprijin în relația sa maritală care îi oferă „cam tot ce e nevoie, odată ce mă iubește, e alături de mine ...”, el se simte împlinit în această relație „ca oricare relație, cu bune cu frumoase, cu rele, important e să fim alături unul de celălalt și la bine și la greu [...] ne sprijinim”. Timpul petrecut alături de soția sa este puternic valorizat de Marian: „în primul rând creștem copilul [...] și ce să vă zică când nu suntem la muncă ne petrecem timpul cu copilul, la cumpărături împreună ... când mergem [în vizită] mai mult împreună”.

Dinamica legăturilor între Marian și Mara arată că cei doi soți investesc profund în relația lor. Putem observa că relația de cuplu este caracterizată proeminent de sprijinul emoțional reciproc, cei doi soți trăiesc împreună emoții pozitive și au sentimentul satisfacției față de proiectul lor de viață.

Limitări

Există câteva limitări al acestei cercetări. O astfel de limitare o constituie faptul că acest studiu calitativ a fost desfășurat la scară mică, ca urmare a resurselor limitate ale unui singur cercetător, prin prezentarea a șase studii de caz realizate pe baza informațiilor obținute din interviuri în profunzime cu șase bărbați aflați într-o perioadă a vieții lor liberă de infracțiuni și cu partenera de viață a cinci dintre aceștia, precum și din patru interviuri cu consilieri de probațiune.

Prezenta cercetare trebuie să fie văzută numai ca un prim pas în descrierea modului de sprijinire a renunțării la comiterea de infracțiuni în cadrul relației de cuplu a infractorilor români, iar completarea cu noi date obținute prin derularea altor interviuri în profunzime poate să ofere noi informații valoroase privind procesele și modul în care în relația de cuplu sunt mobilizate diferite resurse pentru a permite aceluși membru al cuplului care a comis infracțiuni să își asume noua identitate de persoană schimbată și să îi fie recunoscută această schimbare.

O altă limitare este faptul că rezultatele cercetării calitative nu pot fi generalizate. Opțiunea pentru cercetarea calitativă este întemeiată pe faptul că permite cercetătorului să analizeze și să dezvăluie experiențele fiecărui participant la cercetare pentru a obține o imagine cât mai completă, presupune apropiere și contact în interacțiunea cercetător – participant la cercetare, această situație fiindu-i confortabilă și familiară autorului acestei lucrări în cercetarea temei alese.

Concluzii

În cadrul cuplului Lori-Leo legătura emoțională dintre parteneri exprimă o nepotrivire în așteptările reciproce. În această relație, cu toate că este prima de cuplu căsătorit din viața sa, Leo pare să nu trăiască cu adevărat bunăstarea emoțională.

Partenerii cuplului Laura-Mirel privesc suportul emoțional al relației ca fiind cel mai important pentru viața lor. Mirel este centrat acum pe a trăi o viață liniștită și își asumă o identitate nouă, de bărbat familist în relația cu Laura, cei doi copii ai Laurei locuind cu cuplul.

Cu toate că Vali și Carmen nu și-au oficializat relația și nu au copii, atașamentele reciproce au constituit piatra de temelie pentru bunăstarea emoțională a cuplului și au acoperit nevoia de afecțiune a lui Vali. Sprijinul emoțional reciproc este în egală măsură subliniat de membrii cuplului.

În relația de cuplu Teo-Alex, eforturile lui Alex pentru a abandona viața infracțională sunt strâns legate de relația cu partenera sa, iar el îi este recunoscător acesteia pentru tot ceea ce ea îi oferă și vrea să nu piardă sprijinul acesteia, semnificația relației în termen de bunuri fiind exprimată cel mai pregnant prin dragoste și loialitate.

În cuplul Iulia-Adiță, pentru Adiță semnificația relației în termen de bunuri este exprimată în primul rând prin dragoste, el a fost și este îndrăgostit de soția sa, fiul lor fiind încununarea iubirii lor, celelalte bunuri relaționale, încredere, loialitate și solidaritate fiind derivate din dragostea lor. Relația intimă a exercitat probabil cea mai mare influență asupra lui Adiță, astfel că el s-a conformat așteptărilor convenționale ale soției sale pentru a nu pune în pericol relația.

Mara și Marian își oferă sprijin emoțional, se simt fericiți și împliniți, aspecte care îi fac să simtă că progresează și să privească cu speranță spre viitorul lor, semnificația relației în termen de bunuri fiind exprimată prin dragoste, încredere, recunoștință și solidaritate.

Rezultatele studiului arată că efectul sprijinului emoțional acordat în relația de cuplu este observabil atât în cazul relației de tip uniune consensuală, cât și în cazul cuplurilor maritale, iar atunci când relația nu este o sursă de stres, ca în situația bărbatului din primul studiu de caz prezentat, sprijinul emoțional antrenează o stare de bunăstare psihoafectivă a celorlalți cinci bărbați participanți la studiu, astfel că relațiile emoționale de suținere influențează în mod hotărâtor construirea, consolidarea și confirmarea identității non-infracționale în procesul de retragere din viața infracțională.

BIBLIOGRAPHY

- Bersani, B. E., Laub, J. H. and Nieuwebeerta, P. (2009). *Marriage and Desistance from Crime in the Netherlands: Do Gender and Socio-Historical Context Matter?* Journal of Quantitative Criminology 2009 25 (1) pp. 3-24. Accesibil la adresa: <http://link.springer.com/article/10.1007/...> (consultat la 19.05.2015).
- Fisher, W.R. (1999). „Narration as a human communication paradigm: The case of public moral argument”. In *Contemporary rhetorical theory: a reader*, Lucaites, J. L., Condit, C. M. and Caudill, S. (eds.), 1999. New York: The Guilford Press.
- Horney, J., Osgood, D. W., and Marshall, I. H. (1995). „Criminal careers in the short-term: Intra-individual variability in crime and its relation to local life circumstances”. *American Sociological Review* 60: pp. 655-673. Accesibil la adresa: psych.umass.edu/.../79/Horney_et_al_1995.pdf (consultat la 28.08.2014).
- Laub, J. H., Nagin, D. S., and Sampson, R. J. (1998). „Trajectories of change in criminal offending: Good marriages and the desistance process”. *American Sociological Review* 63: pp. 225-238. Accesibil la adresa: scholar.harvard.edu/.../asr_trajectories.pdf (consultat la 20.08.2014).

- Lyngstad, T. H. and Skardhamar, T.(2013). *Changes in Criminal Offending Around the Time of Marriage*. Journal of Research in Crime and Delinquency (JRCD), November 2013; vol. 50, 4: pp. 608-615. Accesibil la adresa: <https://www.researchgate.net/publication/258155394> (consultat la 07.03.2016).
  - McNeill, F. (2006). „A desistance paradigm for offender management”. *Criminology and Criminal Justice*, 6 (1): 39-62. Accesibil la adresa: http://www.sccjr.ac.uk/...Paradigm_for_Offender_Management.pdf (la 26.03.2016).
  - Presser, L. and Sandberg, S. (2015). „What Is the Story?” In *Narrative Criminology: understanding stories of crime*, Presser, L. and Sandberg, S. (eds.), 2015. New York: New York University Press.
  - Wyse, J.J.B., Harding, D.J. and Morenoff, J.D. (2014). „Romantic Relationships and Criminal Desistance: Pathways and Processes”. In *Sociological Forum Volume 29*, Issue 2, pages 365–385, June 2014. Accesibil la adresa: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/.../> (consultat la 10.03.2016).
- *** Recomandarea CM/Rec(2010)1 privind regulile europene în domeniul probațiunii.